

prima instanță: Judecătoria Hîncești: N. Berbec
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău: N. Vascan, Vl. Clima, E. Palanciuc

D E C I Z I E

30 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,

Ala Cobăneanu

Judecători

Dumitru Mardari și Luiza Gafton

examinând recursul declarat de Prepelița Vitalie, prin intermediul avocatului Cașu Iulian,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mîrza Ambrosie împotriva lui Prepelița Vitalie cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, taxei de stat și cheltuielilor de asistență juridică,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2017, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Prepelița Vitalie, prin intermediul avocatului Cașu Iulian pentru neîndeplinirea în termen a indicațiilor instanței de apel

c o n s t a t ă

La 11 ianuarie 2017 Mîrza Ambrosie a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Prepelița Vitalie cu privire la încasarea sumei și cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată Mîrza Ambrosie a indicat că la 16 septembrie 2013 a împrumutat lui Prepelița Vitalie suma de 8 000 Euro, semnând în acest sens o recipisă.

Până la data depunerii cererii de chemare în judecată, pârâtul nu a restituit suma împrumutată.

La 14 decembrie 2016 a expediat pârâtului somație, prin care i-a comunicat despre necesitatea achitării datoriei, însă această cale extrajudiciară nu a atins rezultatul scontat.

Mîrza Ambrosie cere încasarea de la Prepelița Vitalie a sumei de 8 000 euro, ce constituie la momentul adresării în judecată conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei suma de 170 941,6 lei și a cheltuielilor de judecată (f.d. 4-5).

Avocatul Eugeniu Nichifor, împuternicit prin mandatul din 10 ianuarie 2017 să acorde asistență juridică în instanța de judecată (f.d. 3), a solicitat încasarea din contul lui Prepelița Vitalie în beneficiul lui Mîrza Ambrosie a datoriei în sumă de 8 000 euro, a dobânzii de întârziere în mărime de 4 488,5 euro, echivalentul în lei la momentul restituirii, a cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 8 000 lei și a taxei de stat în mărime de 5 116,8 lei (f.d. 50).

Prin hotărârea Judecătoria Hîncești din 26 aprilie 2017 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Mîrza Ambrosie.

S-a încasat de la Prepelița Vitalie în beneficiul lui Mîrza Ambrosie în temeiul recipisei din 16 septembrie 2013 suma de 8 000 euro cu titlu de datorie și suma de 4 488,55 euro cu titlu de dobândă de întârziere, în monedă națională conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărârii judecătorești, suma de 5 116,8 lei cu titlu de taxă de stat și suma de 2 000 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 53, 60-63).

Prin hotărârea suplimentară din 05 mai 2017 s-a încasat de la Prepelița Vitalie în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 2 870,87 lei (f.d. 56-57).

La 31 mai 2017 Prepelița Vitalie și avocatul Cașu Iulian, împuternicit prin mandatul 31 mai 2017 să acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de ataca hotărârea judecătorească (f.d. 63), au depus apel nemotivat împotriva Judecătoriei Hîncești din 26 aprilie 2017, solicitând repunerea cererii de apel în termen, scutirea de la plata taxei de stat, admiterea acestuia cu casarea hotărârii primei instanței și trimiterea pricinii la rejudicare (f.d. 66).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2017 s-a admis cererea lui Prepelița Vitalie și avocatului Cașu Iulian cu privire la repunerea în termen și s-a repus în termen cererea de apel (f.d. 102-105).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 04 octombrie 2017 a respins cererea lui Prepelița Vitalie cu privire la scutirea de la plata taxei de stat.

Nu a dat curs cererii de apel și a obligat apelantul Prepelița Vitalie să achite taxa de stat pentru depunerea cererii de apel până la 08 noiembrie 2017.

A explicat apelantului că în cazul în care nu va prezenta în ședința de judecată a instanței de apel în termenul stabilit dovada de achitare a taxei de stat în mărime de 6 129 lei, cererea de apel va fi restituită (f.d. 107-111).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2017 s-a prelungit termenul pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 6 129 lei și cererii de apel motivate până la 06 decembrie 2017.

Nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Prepelița Vitalie și avocatul Cașu Iulian.

S-a stabilit apelantului termen până la ședința de judecată din 06 decembrie 2017, ora 11.30 pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 6 129 lei și cererea de apel motivată.

S-a explicat apelantului că în caz dacă nu va prezenta dovada de achitare a taxei de stat în mărime de 6 129 lei și cererea de apel motivată, în termenul stabilit de instanță, cererea de apel nemotivată va fi restituită (f.d. 113-116).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 06 decembrie 2017 a restituit cererea de apel depusă de Prepelița Vitalie și avocatul Cașu Iulian (f.d. 122-127).

La 07 decembrie 2017 avocatul Cașu Iulian a declarat în interesele lui Prepelița Vitalie recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2017 (f.d. 132-133).

Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 25 aprilie 2018 a respins recursul declarat de Prepelița Vitalie, prin intermediul avocatului Cașu Iulian și a menținut încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2017 (f.d. 138-141).

La 07 februarie 2018 avocatul Cașu Iulian a declarat în interesele lui Prepelița Vitalie recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii și restituirea pricinii la rejudicare de la etapa soluționării chestiunii de punere pe rol a cererii de apel.

În motivarea cererii de recurs avocatul Cașu Iulian a indicat că prin încheierea din 08 noiembrie 2017, instanța de apel le-a acordat termen până la 06 decembrie 2017 pentru prezentarea cererii de apel motivate și dovezii de achitare a taxei de stat.

Încheierea din 08 noiembrie 2017 le-a fost comunicat la 06 decembrie 2017, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele pricinii, astfel fiind în imposibilitate fizic de a lichida neajunsurile cererii de apel.

Încheierea din 06 decembrie 2017 le-a fost comunicată la 31 ianuarie 2018, fapt ce se confirmă prin plicul anexat la cererea de recurs.

În conformitate cu art. 426 alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se depune și se examinează în modul stabilit de prezentul capitol, cu excepțiile stabilite de prezenta secțiune.

Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind argumentele recursului în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este depus în termen, întemeiat și urmează a fi admis cu casarea încheierii și trimiterea pricinii la rejudecare de la etapa primirii cererii de apel din următoarele motive.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

La cererea de recurs avocatul Cașu Iulian a anexat copia plicului, prin care a fost expediată în adresa sa copia încheierii din 06 decembrie 2017 de către Curtea de Apel Chișinău (f.d. 131) și pe care este aplicată ștampila oficiului poștal cu data de 31 ianuarie 2018, fapt ce denotă că recursul declarat la 07 februarie 2018 este depus în interiorul termenului de declarare.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind pricina spre rejudecare.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept procedural la etapa restituirii apelului.

Din materialele pricinii rezultă că la 31 mai 2017 Prepeșița Vitalie și avocatul Cașu Iulian au depus apel nemotivat împotriva Judecătoriei Hîncești din 26 aprilie 2017, solicitând repunerea cererii de apel în termen, scutirea de la plata taxei de stat, admiterea acestuia cu casarea hotărârii primei instanței și trimiterea pricinii la rejudecare (f.d. 66).

În conformitate cu art. 365 alin. (1) lit. d) Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică: motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 04 octombrie 2017 a respins cererea lui Prepeșița Vitalie cu privire la scutirea de la plata taxei de stat.

Nu a dat curs cererii de apel și a obligat apelantul Prepeșița Vitalie să achite taxa de stat pentru depunerea cererii de apel până la 08 noiembrie 2017.

A explicat apelantului că în cazul în care nu va prezenta în ședința de judecată instanței de apel în termenul stabilit dovada de achitare a taxei de stat în mărime de 6 129 lei, cererea de apel va fi restituită (f.d. 107-111).

Având în vedere în vedere că nu au parvenit avizele de recepție a citațiilor recomandate și nu era dovada citării legale și a expedierii încheierii din 04 octombrie 2017 în adresa apelantului și a avocatului acestuia, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2017 s-a prelungit termenul pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 6 129 lei și cererii de apel motivate până la 06 decembrie 2017.

Nu s-a dat curs cererii de apel declarate de Prepelița Vitalie și avocatul Cașu Iulian.

S-a stabilit apelantului termen până la ședința de judecată din 06 decembrie 2017, ora 11.30 pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 6 129 lei și cererea de apel motivată.

S-a explicat apelantului că în caz dacă nu va prezenta dovada de achitare a taxei de stat în mărime de 6 129 lei și cererea de apel motivată, în termenul stabilit de instanță, cererea de apel nemotivată va fi restituită (f.d. 113-116).

Prin scrisoare nedată, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa avocatului Cașu Iulian și lui Prepelița Vitalie citație pentru ședința de judecată din 06 decembrie 2017 și copia încheierii (f.d. 117).

În conformitate cu art. 100 alin. (1) Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Contrar normelor de drept citate, la materialele pricinii lipsesc probe care ar confirma recepționarea de către Prepelița Vitalie și avocatul Cașu Iulian a citației pentru ședința de judecată din 06 decembrie 2017 și încheierii, prin care nu s-a dat curs cererii de apel.

La cererea de recurs, avocatul Cașu Iulian a anexat copia plicului prin care s-a expediat în adresa copia încheierii de a nu da curs cererii de apel din 08 noiembrie 2017 și pe care este aplicată ștampila oficiului poștal cu data de 04 decembrie 2017.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 06 decembrie 2017 a restituit cererea de apel depusă de Prepelița Vitalie pentru neîndeplinirea în termen a indicațiilor instanței de apel.

Colegiul judiciar conchide că instanța de apel prematur a dispus restituirea apelului din motivul nelichidării neajunsurilor indicate în încheierea Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2017, or, la data restituirii cererii de apel lipseau probe care să confirme că apelantul Prepelița Vitalie și avocatul Cașu Iulian au recepționat copia încheierii prin care nu s-a dat curs cererii de apel.

La caz, prin prisma prevederilor legale suscitade, se constată că într-adevăr Prepelița Vitalie nu a înlăturat neajunsurile indicate de instanța de apel și nu a prezentat cererea de apel motivată și dovada de achitare a taxei de stat în interiorul

termenului acordat de instanța de apel prin încheierea din 08 noiembrie 2017, adică până la 06 decembrie 2017 din motive neimputabile apelantului.

În acest sens alegațiile instanței de apel că avocatul Cașu Iulian a fost înștiințat despre locul, data și ora ședinței de judecată din 06 decembrie 2017 și că i-a fost expediată copia încheierii de a nu da curs cererii de apel, nu pot fi reținute, în condițiile în care la data restituirii cererii de apel lipseau probe care să confirme recepționarea actelor procesuale.

În conformitate cu art. 9 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanței de judecată îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și conținut sunt stabilite de prezentul cod și de alte legi.

În punctul 16 din hotărârea Mașaev contra Moldovei din 12 mai 2009, Curtea Europeană a Dreptului Omului a constatat violarea art. 6§1 din Convenție situația în care reclamantul a susținut că nu a fost citat pentru ședința de judecată a Curții de Apel Chișinău din 9 martie 2004, la care a fost examinat recursul său, deoarece potrivit ștampilelor de pe plicul primit de la Curtea de Apel Chișinău, citația a fost expediată la 5 martie 2004 și a ajuns la el la 16 martie.

Astfel, constatarea instanței de apel precum că apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel și pe cale de consecință restituind cererea de apel, în condițiile în care a fost eludat faptul că la data restituirii cererii de apel pentru neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel lipseau probe care să confirme recepționarea încheierii de a nu da curs cererii de apel, nu poate fi calificată decât o îngrădire a accesului la justiție, garantat de prevederile art. 20 al Constituției RM și art. 5 Cod de procedură civilă, conform cărora orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngrădi accesul la justiție.

Totodată, Colegiul judiciar notează, că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hotărârea Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25 februarie 1982). Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, dar nu iluzorie și teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (CEDO, hotărârea Airey vs. Irlanda din 09 octombrie 1979).

Astfel, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea contestată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CtEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil; fapt ce generează casarea încheierii recurate.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că Curtea de Apel Chișinău a încălcat normele de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Prepelița Vitalie, prin intermediul avocatului Cașu Iulian, de a casa încheierea din 06 decembrie 2017 și de a restitui pricina spre rejudecare de la etapa primirii cererii de apel.

Prin urmare, la rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează a lua în considerare și aspectele enunțate supra și a adopta soluția rezultând din circumstanțele pricinii în

raport cu argumentele/obiecțiile părților și normele de drept procedural aplicabile speței.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ t al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Prepelița Vitalie, prin intermediul avocatului Cașu Iulian.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 06 decembrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mîrza Ambrosie împotriva lui Prepelița Vitalie cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere, taxei de stat și cheltuielilor de asistență juridică, cu restituirea pricinii spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău de la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței

Ala Cobăneanu

judecători

Dumitru Mardari

Luiza Gafton